

Korte risicobeoordeling

***Ripersiella hibisci* (Kawai and Takagi) (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Rhizoecus hibisci* Kawai and Takagi

Categorie: insecten en mijten

Datum: maart 2020

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: het organisme komt zover bekend niet voor in de EU (EPPO Global Database, 04.09.2019). Het organisme is de laatste 10 jaar wel regelmatig gevonden in potkluiten van geïmporteerde planten en mogelijk is het organisme lokaal aanwezig in potplantenteelten of bij particulieren in potplanten.

Buiten de Europese Unie: het organisme is volgens de EPPO Global Database (04.09.2019) aanwezig in Japan, Taiwan en in de VS (Florida en Puerto Rico), maar heeft vermoedelijk een breder verspreidingsgebied. Zo is in Nederland het organisme gevonden op planten afkomstig uit China.

Waardplanten

Polyfaag organisme, dat voor Nederland met name een risico is voor de teelt van potplanten.

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant met uitzondering van zaden

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	4	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	4	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	1	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	3	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	2	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	3	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	4	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	1	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 4 [1-5]

Biologie

Eitjes worden op de wortels van planten afgezet. Adulten en nimfen leven op de haarwortels die zich gewoonlijk aan de buitenkant van de potkluit bevinden.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen specifieke voorschriften met betrekking tot dit organisme. Er gelden wel bijzonder voorschriften voor aanhangend groeimedium (Uitvoeringsverordening 2019/2072, Bijlage VII, punt 1): een officiële verklaring dat:

- a) het groeimedium op het moment van opplant van de bijbehorende planten:
 - i) vrij was van grond en organisch materiaal en niet eerder was gebruikt voor de plantenteelt of andere landbouwdoeleinden,
of
 - ii) uitsluitend bestond uit turf of vezel van *Cocos nucifera* L., en niet eerder was gebruikt voor de plantenteelt of andere landbouwdoeleinden,
of
 - iii) een doeltreffende fumigatie of warmtebehandeling had ondergaan om te garanderen dat het vrij is van plaagorganismen, en die vermeld wordt op het in artikel 71 van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde fytosanitaire certificaat, in de rubriek "Aanvullende verklaring",
of
 - iv) een doeltreffende systeembenadering had ondergaan om te garanderen dat het vrij is van plaagorganismen, en die vermeld wordt op het in artikel 71 van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde fytosanitaire certificaat, in de rubriek "Aanvullende verklaring",

en

in alle in de punten i) tot en met iv) genoemde gevallen onder passende omstandigheden werd opgeslagen en onderhouden om het vrij te houden van quarantaineorganismen,

en

- b) sinds de opplant:
 - i) passende maatregelen zijn genomen om te garanderen dat het groeimedium vrij werd gehouden van EU-quarantaineorganismen, waaronder ten minste:
 - het groeimedium fysiek geïsoleerd houden van grond en andere mogelijke bronnen van verontreiniging,
 - hygiënische maatregelen,
 - gebruik van water dat vrij is van EU-quarantaineorganismen,of
 - ii) het groeimedium, in voorkomend geval met grond, binnen twee weken vóór de uitvoer volledig door wassen is verwijderd, met gebruikmaking van water dat vrij is van EU-quarantaineorganismen. Omplanten is toegestaan in een groeimedium dat voldoet aan de voorwaarden onder a). De omstandigheden moeten van dien aard zijn dat het groeimedium vrij wordt gehouden van EU-quarantaineorganismen, zoals voorgeschreven onder b).

Deze regelgeving geldt sinds september 2019, maar ook daarvoor was er regelgeving voor aanhangend groeimedium die aanwezigheid van het organisme in het groeimedium op het tijdstip

van het planten en besmetting vanuit de omgeving na planten zou moeten voorkomen (Richtlijn 2000/29/EC, Bijlage IV, punt 34).

Vondsten en intercepties

Sinds 2010 heeft Nederland *R. hibisci* 12 keer genotificeerd en een keer *Rhizoecus* sp., allen op planten uit China; de laatste interceptie dateert van eind december 2019 (Europhyt 17.03.2020).

Score

Score 4 op basis van de intercepties in de afgelopen 10 jaar: *Ripersiella hibisci* komt mogelijk meerdere keren per jaar binnen met import van planten.

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant. Wortelwolluizen kunnen via hergebruik van potten, het recirculatiewater, grond e.d. over een potplantenbedrijf worden verspreid (DLV Plant, 2013).

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Het organisme heeft een brede waardplantenreeks. Potplantenbedrijven hebben veelal gedurende het gehele jaar planten staan.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 1 [1-4]

In principe kan het organisme worden uitgeroeid omdat het buitenklimaat waarschijnlijk ongeschikt is voor vestiging. De kosten voor uitroeiing kunnen hoog zijn wanneer het watergeefstelsel besmet is geraakt en het organisme over het gehele bedrijf is verspreid.

Effect op perceelsniveau: 2 [1-5]

Het organisme geeft meestal weinig schade; het organisme is vooral gereguleerd als indicatororganisme dat in de grond of het groeimedium andere schadelijke organismen zitten (EPPO-datasheet). In de EU geldt dat aanhangende grond bij import vrij moet zijn van schadelijke organismen.

Mate van verspreiding: 1 [1-4]

Het organisme kan zich op natuurlijke wijze niet verspreiden tussen bedrijven.

Productiewaarde-teelt: 4 [1-6]

Onzeker is welke plantensoorten waardplant zijn. De totale productiewaarde van potplanten is meer dan 1 miljard euro. Vanwege het polyfage karakter van het organisme wordt de productiewaarde van waardplanten van *Ripersiella hibisci* geschat op meer dan 250 miljoen euro (score 6).

Impact op groene ruimte: 1 [1-5]

Het organisme kan zich waarschijnlijk niet buiten vestigen.

Export-maatregelenniveau: 3 [1-4]

In principe kunnen garanties worden gegeven op het niveau van productieplaats omdat het organisme zich niet op natuurlijke wijze tussen kassen kan verspreiden.

Productiewaarde-export: 4 [1-6]

Zie 'Productiewaarde-teelt'

4. Referenties

DLV Plant (2013) Aanpak wortelwolluis in potplanten. DLV Plant, Wageningen, Nederland.
<http://edepot.wur.nl/283216>.

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.